# Rezerwaty przyrody na terenie Nadleśnictwa Bydgoszcz.

| Nazwa | Powierzchnia | Odnośnik do informacji w Centralnym Rejestrze Form Ochrony |
|---|---|---|
| Dziki Ostrów | 74,68 ha | PL.ZIPOP.1393.RP.1282 |
| Rosiczka | 14,12 ha | PL.ZIPOP.1393.RP.1694 |

## Rezerwat przyrody „Rosiczka”.

W grudniu 2024 roku utworzono w naszym lesie na powierzchni 14,12 ha rezerwat, który nazwano „Rosiczka”. Tereny te były od zawsze przez leśników chronione. Ustrzegły się pełnego odwodnienia i zagospodarowania w czasie lat 60, XX wieku, kiedy społeczeństwo postanowiło zagospodarować wszystkie powierzchnie. W 1996 roku wpisaliśmy ten teren jako użytek ekologiczny – ustawową formę ochrony przyrody. Od tego czasu bagno było już bezpieczne i nie podlegało możliwości przeznaczenia na inne cele. Od wielu lat przyrodnicy zachwycali się stanem przyrody w tym miejscu, zostało ono nawet uznane za najciekawszy przykład torfowiska wysokiego na terenie kujaw i pomorza. W 2018 roku inwentaryzacja przyrodnicza w pełni potwierdziła walory przyrodnicze tego miejsca. Świadczą o tym występujące tam populacje chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. I wreszcie w 2024 roku udało się docenić nasze wieloletnie starania i utworzono rezerwat na tym terenie.

Rezerwat ten, objęty ochroną ścisłą swoją nazwę zawdzięcza występującej tam, między innymi, niezwykłej roślinie rosiczce okrągłolistnej (Drosera rotundifolia L.), która jest jednym z symboli torfowisk. Rosiczki to rośliny owadożerne, które wabią owady błyszczącymi kroplami słodkiej cieczy, wydzielanej na szczytach - czułkach porastających powierzchnie.

Rezerwat Rosiczka stanowi doskonały przykład współczesnych inicjatyw ochrony przyrody. Jest przykładem, że długoletnia (ponad 60 lat) batalia leśników o zachowanie w stanie naturalnym najcenniejszych przyrodniczo terenów zostaje doceniona w postaci podwyższenia formy ochrony do najwyższej jaką można przyjąć dla tego terenu. Cieszy nas ten sukces przyrody, martwi, że podobnie cenne przyrodniczo obiekty – np.; bagno „Kobyle Błota” nie udało się uchronić i zostanie zasypane przez budowaną drogę.

## Rezerwat przyrody „Dziki Ostrów”.

W miejscowości Brzoza, tuż nad Notecią, na tle torfiastych łąk nadnoteckich wznosi się kępa leśna, zwana Dzikim Ostrowem, w której obok bogatej kserotermicznej roślinności występują również dość rzadkie i chronione rośliny lasów liściastych.

Rezerwat leśny "Dziki Ostrów" został utworzony 4 kwietnia 1977 roku na powierzchni 74,68 ha. Obejmuje następujące oddziały: 572, 573, 576,577 Leśnictwa Smolno w Nadleśnictwie Bydgoszcz. Pod względem administracyjnym rezerwat leży na terenie gminy Nowa Wieś Wielka.

Zasadniczym celem funkcjonowania rezerwatu jest ochrona zespołu dąbrowy świetlistej Potentillo albae-Quercetum z rzadkimi gatunkami roślin w runie. Obszar rezerwatu charakteryzuje się dość urozmaiconą rzeźbą terenu. Tworzą ją pagórki wydmowe w postaci garbów lub wałów ułożonych w kierunku wschód-zachód, powstałe na skutek erozji i sedymentacji materiału polodowcowego, rozmytego przez płynące wody.

"Dziki Ostrów" już od dawna budził zrozumiałe zainteresowanie botaników. Pierwszą wzmiankę o nim podaje J. Urbański (1930) w pracy "Dziki Ostrów k. Brzozy pod Bydgoszczą". W 1938 roku A. Wodziczko, K. Krawiec i J. Urbański stwierdzili tu występowanie bardzo rzadkich w tej części Polski roślin, takich jak: kosaciec syberyjski, podejźrzon księżycowy, buławnik czerwony, podkolan zielonawy i pszczelnik wąskolistny.

W 1959 roku Barbara i Stanisław Szymańscy podają oprócz wyżej wymienionych gatunków jeszcze kilkanaście innych interesujących taksonów. Były wśród nich między innymi: kruszczyk szerokolistny, sasanka łąkowa, lilia złotogłów, dzwonek szczeciniasty, gnieźnik leśny, mieczyk błotny i turówka leśna. B.i S. Szymańscy wysunęli też jako pierwsi propozycję utworzenia na tym terenie rezerwatu.

Przedstawiając przyszły rezerwat, tak go w 1971 roku opisywała Jadwiga Wilkoń-Michalska.... "W miejscowości Brzoza, tuż nad Notecią, na tle torfiastych łąk nadnoteckich wznosi się kępa leśna, zwana Dzikim Ostrowem, w której obok bogatej kserotermicznej roślinności występują również dość rzadkie i chronione rośliny lasów liściastych. W świetlistej dąbrowie, zajmującej około 60% całego terenu, występuje najdalej na zachód wysunięte stanowisko pszczelnika wąskolistnego; poza tym rosną tutaj: sasanka łąkowa, dzwonek szczeciniasty i miodunka wąskolistna".

*"W bardziej wilgotnych, niżej położonych miejscach rosną rzadkie gatunki storczyków, jak buławnik czerwony, listera jajowata, gnieźnik leśny oraz lilia złotogłów, kosaciec syberyjski i kilka innych, chronionych gatunków"....*

Przeprowadzone ostatnio badania fitosocjologiczne i florystyczne nie potwierdziły występowania kilku osobliwości florystycznych w rezerwacie. Nie stwierdzono między innymi: kosaćca syberyjskiego, pszczelnika wąskolistnego i gnieźnika leśnego. Jeśli nawet w trakcie badań przeoczono te gatunki, to ich niezauważeniu sprzyjało zapewne zmniejszenie się populacji tych roślin. Ponieważ nie zaobserwowano antropogenicznych przyczyn tego zjawiska, to można przypuszczać, że wynika ono z naturalnych tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w rezerwacie.

Obecne działania ochronne na terenie rezerwatu reguluje Plan Ochrony dla rezerwatu "Dziki Ostrów" ustanowiony Zarządzeniem nr 3/0210/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 5 grudnia 2011 roku, ze zmianami z 12 września 2022 r.

## Materiały do pobrania

- Zarządzenie nr 3/0210/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dziki Ostrów” (PDF, 5,7MB)